

Brusel 14. září 2017
(OR. en)

12202/17

COMPET 608
IND 213
MI 628

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel, za generálního tajemníka Evropské komise
Datum přijetí:	13. září 2017
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2017) 479 final
Předmět:	Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské Radě, Radě, Evropskému Hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské investiční bance Investice do inteligentního, inovativního a udržitelného průmyslu - Obnovená strategie průmyslové politiky EU

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2017) 479 final.

Příloha: COM(2017) 479 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 13.9.2017
COM(2017) 479 final

Limité cabinets
Embargo jusqu'à l'adoption

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ, RADĚ,
EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU, VÝBORU
REGIONŮ A EVROPSKÉ INVESTIČNÍ BANCE**

**Investice do inteligentního, inovativního a udržitelného průmyslu
Obnovená strategie průmyslové politiky EU**

1. Evropský průmysl v novém průmyslovém věku

Průmysl jako hlavní hnací síla produktivity a inovací byl vždy základním kamenem hospodářské prosperity v Evropě. Můžeme se spolehnout na silnou průmyslovou základnu, ale členské státy, orgány EU a především samotný průmysl musí vyvinout významné úsilí, aby se podařilo udržet a posílit vedoucí postavení evropského průmyslu ve věku globalizace, výzev v oblasti udržitelnosti a rychlých technologických změn.

Předseda Komise Juncker ve svých politických směrech zdůraznil význam silného a vysoce výkonného průmyslu pro budoucnost evropského hospodářství a potřebu, aby průmysl do roku 2020 vytvářel opět alespoň 20 % HDP Evropské unie. Průmysl vytváří 36 milionů přímých pracovních míst¹ a přispívá k vysoké životní úrovni našich občanů. Hraje klíčovou úlohu při podpoře vedoucího postavení Evropy ve světě a jejího mezinárodního významu. Předseda Evropského parlamentu také teprve nedávno znovu připomněl význam evropské průmyslové základny jakožto klíčového těžiště našich politik².

Evropa je na světové špičce v řadě odvětví, zejména těch s vysokou přidanou hodnotou, ale také pokud jde o nízkouhlíkové a propracované výrobky a služby. Tohoto postavení se podařilo dosáhnout díky rozsáhlému jednotnému trhu s 500 miliony spotřebitelů, ke kterému patří silné hodnotové řetězce, kvalifikovaná a talentovaná pracovní síla a vědecká základna světové úrovně. Avšak bez dalšího úsilí nebudeme schopni reagovat na výzvy, ani využít rozsáhlé možnosti nového průmyslového věku³.

Tento nový průmyslový věk se vyznačuje rychlejším tempem hospodářské, společenské a ekologické transformace, ale i technologickými objevy v oblastech, jako je internet věcí, robotika, umělá inteligence, energetické systémy a biohospodářství. Automatizace, umožněná rozvojem informačních technologií, mění tradiční výrobní postupy a podstatu práce. Průmysl se stále více začleňuje do globálních hodnotových řetězců se silnými prvky služeb. Nově vznikající obchodní modely boří tradiční trhy.

Inovace a tvorba hodnot se výrazným způsobem mění v důsledku nové generace spotřebitelů, kteří očekávají spoluvytváření hodnot, konektivitu a měření výkonnosti v reálném čase. I tento fakt v neposlední řadě stírá rozdíl mezi výrobou a službami. Data se stávají novým konkurenčním faktorem v našem propojeném světě. S ubývajícími zásobami přírodních zdrojů a změnou klimatu, která se stává stále více realitou, poroste exponenciálně poptávka po udržitelných produktech a udržitelné spotřebě.

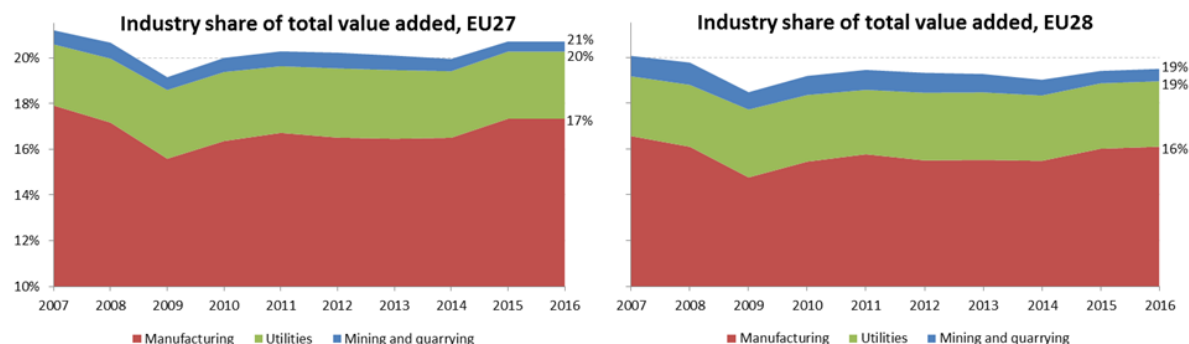
Tyto trendy jsou skutečné a nezvratné a průmysl již začíná využívat příležitostí, které přinášejí. Průmyslu EU se podařilo zvrátit pokles podílu výrobního odvětví Unie na světovém vývozu a na celkové přidané hodnotě. Tržní podíl vývozu z EU se v případě zboží postupně

¹ Tyto údaje zahrnují výrobu, těžební průmysl a odvětví veřejných služeb. Nejsou v nich zahrnuty podnikatelské služby a stavebnictví, jež jsou však úzce spjaty s průmyslem EU, v neposlední řadě vzhledem k rostoucí úloze hodnotových řetězců a servitizace.

² <http://www.europarl.europa.eu/the-president/en/newsroom/speech-by-the-president-of-the-european-parliament-antonio-tajani-to-the-european-council-meeting-on-22-june-2017>.

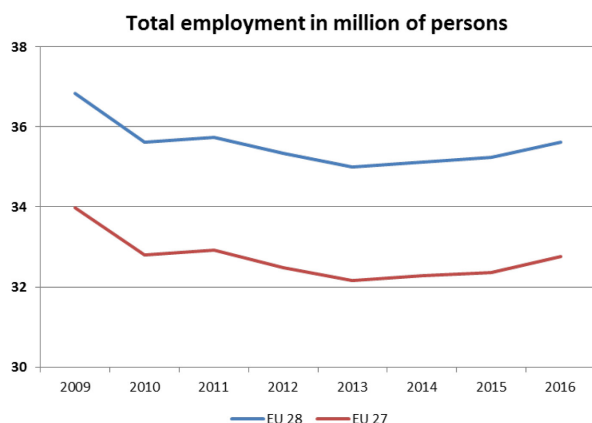
³ Viz diskusní dokument Komise o využití potenciálu globalizace, COM(2017) 240.

zvyšuje a pokud jde o služby, zůstává stabilní. Hrubá přidaná hodnota průmyslu v EU-27⁴ se zvýšila o 6,4 % mezi roky 2009 a 2016 (v EU-28 o 4,7 %). Podíl výrobních odvětví a výrobních vstupů z těžebního průmyslu a odvětví veřejných služeb v roce 2016 představoval 21 % celkové přidané hodnoty v EU-27 (19 % v EU-28)⁵. Jen přidaná hodnota výroby v EU-27 vzrostla od roku 2009 v reálném vyjádření o 25 % (23 % v EU-28) a její podíl na hospodářství se zvýšil z 15,5 % (14,7 % v EU-28) na 17,1 % (16,1 % v EU-28).

Zdroj: Eurostat⁶

Rovněž se podařilo zvrátit trend poklesu zaměstnanosti v průmyslových odvětvích. Mezi lety 2009 a 2013 klesl počet pracovních míst v průmyslu o 1,8 milionu (5,4 %) v EU-27, ale od roku 2013 bylo v průmyslových odvětvích vytvořeno více než 1,5 milionu zcela nových pracovních míst. Ve výrobě byl tento růst ještě větší, převážně v technických, odborných a vedoucích funkcích s vyššími příjmy⁷. Růst přidané hodnoty a zaměstnanosti v průmyslu se rovněž odráží v roční míře růstu produktivity práce v průmyslu EU v průměru o 2,7 % od roku 2009 do roku 2016. Růst produktivity práce v EU je příznivý ve srovnání s ostatními předními ekonomikami, jako jsou USA (ročně v průměru +0,7 % mezi roky 2009 a 2015), Japonsko (+3,4 %) a Jižní Korea (2,3 %)⁸.

Zdroj: Eurostat.

Musíme být i nadále připraveni reagovat na měnící se hodnotové řetězce, výzvy v oblasti udržitelnosti, změny v celosvětové poptávce, jakož i na přetrvávající strukturální nedostatky

⁴ V celém textu se odkazy na EU-27 týkají Evropské unie bez Spojeného království.

⁵ Jak je uvedeno výše, (poznámka pod čarou 1), tyto údaje nezahrnují podnikatelské služby a stavebnictví.

⁶ Údaje za rok 2016 jsou prozatímní.

⁷ Evropský monitor pracovních míst 2017.

⁸ Údaje OECD na základě počtu zaměstnaných osob.

v našem podnikatelském prostředí. Obzvláště zranitelné jsou i nadále malé a střední podniky. Mnoho lidí stále nedisponuje dovednostmi potřebnými pro budoucí odvětví, ani základními digitálními dovednostmi. Rostoucí rozdíly v produktivitě mezi zeměmi, které mají vedoucí postavení v oblasti technologií, a těmi, které zaostávají, brzdí potenciální růst a ohrožuje hospodářskou a sociální konvergenci, jakož i územní soudržnost. Evropští konkurenti silně investují do modernizace svých odvětví, ale míra investic v EU se dosud nevrátila na svůj historický průměr⁹. Zároveň roste náskok EU v oblasti inovací vůči některým zemím¹⁰ a významní hospodářští hráči jako Čína začínají konkurovat přesně v těch segmentech s vyšší přidanou hodnotou, v nichž je Evropa nejlepší.

Potřebujeme proto posílit schopnost průmyslu neustále se přizpůsobovat a inovovat tím, že usnadníme investice do nových technologií a nebudeme se bránit změnám, jež sebou nese větší digitalizace a přechod na nízkouhlíkové a intenzivnější oběhové hospodářství. Společnosti však musí přispět svým dílem tím, že posílí technologickou základnu, rozšíří obchodní modely schopné obstát v budoucnosti, se budou řídit zásadami udržitelného rozvoje a pustí se do inovací.

Průmyslová transformace představuje obrovské příležitosti, ale využít je znamená provést podstatné investice do pokročilé výroby, lidských dovedností a znalostí, jakož i do nehmotných aktiv, jako je výzkum a inovace. Rychlejší transformace rovněž vyžaduje lepší fungování jednotného trhu. Chopíme-li se příležitosti, kterou technologie nabízí, může moderní průmyslová politika oživit regiony EU a vytvořit odolnost schopnou přizpůsobení měnícímu se globálnímu prostředí.

2. Za silnější evropský průmysl

Vytváření pracovních míst a růstu prostřednictvím inovací a investic bylo vždy v centru klíčových iniciativ Komise, mimo jiné zejména investičního plánu, strategie pro jednotný trh, unie kapitálových trhů, strategie jednotného digitálního trhu nebo nové agendy dovedností pro Evropu¹¹. Zavedení energetické unie s ambiciózní politikou v oblasti klimatu zaměřenou na budoucí výzvy, akční plán pro oběhové hospodářství a skutečnost, že budeme v plnění cíle udržitelného rozvoje do roku 2030 mezi prvními, rovněž napomůže konkurenceschopnosti a udržitelnému růstu¹². Program Horizont 2020 a evropské strukturální a investiční fondy sehrávají významnou úlohu při podpoře inovací v průmyslu a Komise spolupracuje s členskými státy v rámci evropského semestru na provádění vnitrostátních reforem na podporu pracovních míst, růstu a investic. Diskusní dokument Komise o budoucnosti financí EU¹³ upozornil na to, že rozpočet EU by měl i nadále posilovat evropskou ekonomiku a zvyšovat její odolnost.

Průřezové politika Komise týkající se zlepšování právní úpravy, kterou by mělo doprovázet podobné úsilí členských států na celostátní, regionální a místní úrovni, pomáhá zajistit lepší právní předpisy a lepší výsledky pro společnost. Vysoce kvalitní právní předpisy dávají podnikům nezbytnou jistotu pro jejich rozvoj.

⁹ Průměrná míra investic v období 1996–2007 činí 21,4 %.

¹⁰ Jako je Jižní Korea a Japonsko. Evropský srovnávací přehled inovací 2017.

¹¹ COM(2014) 903, COM(2015) 192, COM(2015) 468, COM(2015) 550, COM(2016) 381.

¹² COM(2015) 80, COM(2015) 614, COM(2016) 739.

¹³ COM(2017) 358.

- Zlepšování právní úpravy zajišťuje systematické posuzování hospodářských, sociálních a environmentálních dopadů a začlenění aspektů, jako je konkurenceschopnost, inovace, digitalizace, investice, malé a střední podniky, sociální ochrana, ochrana spotřebitele a životní prostředí, do tvorby politik EU. Cílem lepší právní úpravy je zajistit, aby nové právní předpisy dosahovaly svých cílů při co nejnižších nákladech a aby stávající právní předpisy byly pravidelně kontrolovány, tak aby mohla být odhalena a odstraněna nadbytečná byrokracie.
- Souběžně s tím se provádí program Komise pro účelnost a účinnost právních předpisů, který i nadále přináší výsledky díky zjednodušování stávajících právních předpisů a snižování zbytečných nákladů¹⁴. Platforma REFIT¹⁵ a s ní související internetová stránka „Lighten the Load“ („Snižme zátěž“) jsou prostorem pro zasílání a posuzování návrhů ze strany podniků a občanské společnosti na to, jak zjednodušit právní předpisy.
- Aktivní zapojení zainteresovaných stran, včetně podniků, má zásadní význam pro zlepšení kvality právních předpisů Unie¹⁶. Komise proto zainteresované strany vyzývá, aby v rané fázi vyjádřily své názory k jejím iniciativám a hodnocením. Vítá rovněž podrobné důkazy a vstupy v rámci veřejných konzultací, jakož i zpětnou vazbu ke svým návrhům.

Rozhodné zaměření těchto politik na průmysl doplnila odvětvová opatření, jako je tomu v případě ocelářského, kosmického a obranného průmyslu¹⁷, jakož i silné zaměření na klíčové základní technologie.

- Sdělením „Ocelářství: Jak v Evropě uchránit udržitelná pracovní místa a růst v Evropě“ přijala Komise opatření k silnější ochraně EU proti nekalým obchodním praktikám. Bylo navrženo opatření na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni, jehož cílem je řešit dlouhodobé výzvy a udržitelnost evropského ocelářského odvětví, zejména prostřednictvím modernizace a investic do inovací (např. prostřednictvím partnerství veřejného a soukromého sektoru).
- S ohledem na strategický význam kosmického odvětví pro Evropu přijala Komise v říjnu 2016 „Kosmickou strategii pro Evropu“ s cílem maximalizovat přínos vesmíru pro evropskou společnost a ekonomiku, vytvořit v Evropě vhodné prostředí pro růst kosmických startupů, podpořit vedoucí postavení Evropy ve vesmíru a zvýšit její podíl na světových trzích v oblasti vesmíru.

Nyní nastal čas zhodnotit dosažený pokrok a řešit zbývající nedostatky. Jak dokládá usnesení Evropského parlamentu ze dne 5. července 2017¹⁸ a závěry Evropské rady ze dne 15. prosince 2016 a ze dne 23. června 2017, jakož i obrovský zájem a podpora širší komunity

¹⁴ Srovnávací přehled programu REFIT: https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/overview-law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/reducing-burdens-and-simplifying-law/refit-making-eu-law-simpler-and-less-costly_en. Například nové jedno správní místo pro DPH pro prodej on-line a jednotné obecné předpisy o ochraně osobních údajů, které nahradí 28 vnitrostátních předpisů, by podle očekávání měly podnikům uspořit odhadem o 2,3 miliardy EUR ročně.

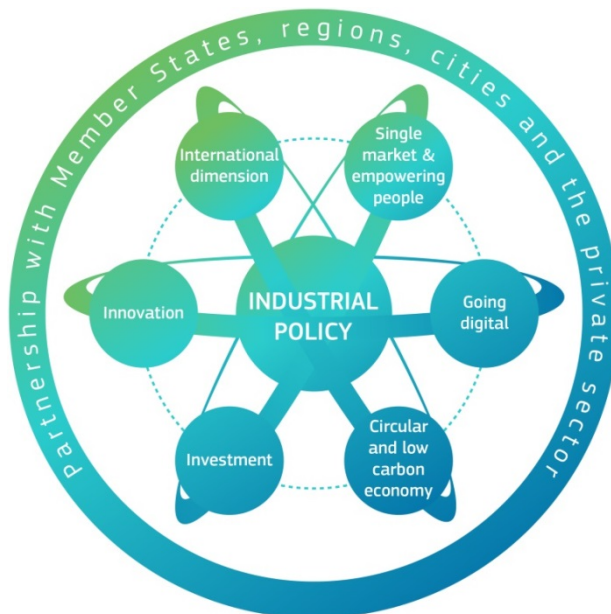
¹⁵ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/overview-law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/reducing-burdens-and-simplifying-law/refit-platform_en.

¹⁶ Přispívat ke tvorbě právních předpisů EU lze na stránce: http://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say_en.

¹⁷ COM(2016) 155; COM(2016) 705; COM(2016) 950.

¹⁸ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 5. července 2017 o vypracování ambiciózní průmyslové strategie EU jako strategické prioritě pro růst, zaměstnanost a inovace v Evropě.

zúčastněných stran, existuje široká shoda na tom, že je zapotřebí **ucelené a do budoucna zaměřené vize pro evropský průmysl. To nám umožní lepší společný postup na základě deseti politických priorit Komise, který má za cíl posílit průmyslovou základnu Evropy.**

Toto sdělení odkazuje na Den evropského průmyslu, který se uskutečnil počátkem tohoto roku, a vychází z různých příspěvků zúčastněných stran a reaguje na uvedenou potřebu zformulování strategie pro inteligentní, inovativní a udržitelný průmysl přispívající ke konkurenceschopnosti, zaměstnanosti a růstu, který bude přínosem pro všechny. Provádění této strategie bude vyžadovat společné rozhodnutí a soustavné úsilí ze strany průmyslu, jakož i všech příslušných evropských, národních a regionálních subjektů.

➤ *První Den evropského průmyslu se konal dne 28. února 2017 a zúčastnilo se ho přibližně 600 zástupců řady průmyslových odvětví a občanské společnosti z celé Unie, aby diskutovali o tom, čeho se průmyslové politiky EU podařilo dosáhnout a jaká je budoucnost evropského průmyslu. Z jednání vyplynulo, že existuje široká shoda ohledně toho, že politiky EU přispívají k řešení dlouhodobých výzev pro průmysl a pomohly zmapovat oblasti, v nichž je zapotřebí dalšího úsilí.*

Úspěšnou spolupráci zahájenou při příležitosti prvního Dne evropského průmyslu bychom proto měli dále posílit a umožnit, aby v budoucnu probíhala pravidelně a strukturovaně.

3. Hlubší a spravedlivější jednotný trh: posílení úlohy občanů a podniků

Hlubší a spravedlivější jednotný trh je základem úspěchu evropského průmyslu. Musí usnadnit integraci našich společností do evropských a globálních hodnotových řetězců a fungovat jako významná hnací síla konkurenceschopnosti průmyslu. Zároveň musí pomáhat průmyslu, lidem a místním komunitám přizpůsobit se sociálním, hospodářským a environmentálním změnám. Z přínosů průmyslové transformace musí těžit široká veřejnost a ti, kteří neuspějí, musí mít možnost najít příležitosti a podporu, aby se mohli adaptovat na nové podmínky. Celoživotní vzdělávání, rovné příležitosti a spravedlivý přístup ke vzdělávání, odborné přípravě a technologickým znalostem jsou základem pro vytvoření takové odolnosti.

Komise za poslední dva roky navrhla řadu opatření s cílem umožnit Evropě a jejím podnikům těžit z výhod jednotného trhu. Evropský program pro ekonomiku sdílení¹⁹ podporuje vyvážený rozvoj obchodních modelů založených na užší spolupráci, které také mají značný potenciál být hnací silou účinného využívání zdrojů v hospodářství. Modernizace systému normalizace²⁰ pomůže včas a na základě poptávky vypracovat normy, které našim průmyslovým odvětvím umožní využívat příležitostí v rychle se rozvíjejících segmentech trhu. Tématy letošního balíčku týkajícího se služeb²¹ je odstraňování nepřiměřených regulačních překážek, usnadnění mobility odborníků a zjednodušení postupů, kterými se poskytovatelé služeb musí řídit při rozšiřování svých činností do jiných zemí EU. Nedávno přijatý balíček týkající se dodržování předpisů²² klade velký důraz na prosazování pravidel jednotného trhu, přičemž přispívá k tomu, aby se jednotný trh stal pro občany a podniky hmatatelnou realitou v praxi.

V zájmu dalšího posílení jednotného trhu Komise rovněž navrhne pravidla zjednodušující fungování vzájemného uznávání a zreviduje soubor pravidel o dozoru nad trhem s cílem zajistit bezpečnost výrobků a účinněji pomoci více než 500 vnitrostátních orgánů pro dozor nad trhem při koordinaci a plnění jejich úkolů. Komise předloží řadu iniciativ zaměřených na modernizaci rámce duševního vlastnictví. S cílem pomoci orgánům lépe využívat zadávání veřejných zakázek jako pobídky pro inteligentní, udržitelné a inovativní technologie Komise dále navrhne opatření na podporu zadávání strategických zakázek a pomoc členským státům se zakázkami na velké infrastrukturní projekty.

Probíhající průmyslová transformace nutí evropský průmysl a jeho pracovní sílu, aby se jí přizpůsobily. Aby bylo možné se s tímto tlakem vypořádat, je třeba věnovat zvláštní pozornost budování odolnosti a pomoci lidem a komunitám, aby využili příležitostí, které tato změna přináší. Systémy vzdělávání a odborné přípravy musí zajistit, aby lidé byli vybaveni těmi správnými dovednostmi ke zvládnutí těchto změn a aby se předešlo prohlubování sociálních rozdílů. Tyto dovednosti je třeba získat s dostatečným předstihem před vstupem na trh práce a obnovovat je v průběhu celého pracovního života. Zapojení klíčových zúčastněných stran, včetně sociálních partnerů, je v tomto ohledu nezbytné.

Agenda dovedností pro Evropu²³ stanoví deset hlavních opatření ke zlepšení dovedností v Evropě od iniciativ zaměřených na vyřešení nedostatků, pokud jde o základní dovednosti, které se týkají více než 70 milionů dospělých Evropanů, až po opatření na podporu rozvoje a předvídání vysoce odborných dovedností ve vznikajících oblastech. Komise ve spolupráci s OECD podporuje členské státy při vytváření vnitrostátních strategií v oblasti dovedností. Progresivní plán Komise na odvětvovou spolupráci v oblasti dovedností²⁴ bude brzy rozšířen na další klíčová průmyslová odvětví, jako je stavebnictví, ocelářství a papírenský průmysl, ekotechnologie, energie z obnovitelných zdrojů, aditivní výroba a námořní doprava. Koalice pro digitální dovednosti a zaměstnanost²⁵ navrhuje konkrétní kroky v oblasti profesní přípravy a rekvalifikace evropských občanů a pracovních sil, které by reagovaly na proces

¹⁹ COM(2016) 356.

²⁰ COM(2016) 358.

²¹ COM(2016) 820, COM(2016) 821, COM(2016) 822, COM(2016) 824.

²² COM(2017) 255, COM(2017) 256, COM(2017) 257.

²³ COM(2016) 381.

²⁴ Návrh se pilotně zabývá šesti odvětvími: automobilovým průmyslem, obraným sektorem, námořními technologiemi, textilním, oděvním, kožedělným a obuvnickým průmyslem, kosmickým odvětvím a odvětvím cestovního ruchu: https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/skills_en.

²⁵ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-skills-jobs-coalition>.

digitalizace. Nedávno zřízený evropský pilíř sociálních práv²⁶ řeší otázky spojené s budoucností práce a rozvíjejícím se digitálním trhem práce. Kromě jiného se zaměřuje na řešení problémů spojených s novými a nestandardními formami pracovního poměru, na pracovní podmínky a přístup k sociální ochraně.

Komise bude v zájmu podpoření odolnosti a konkurenceschopnosti trhů práce dále posilovat zaměření Evropského sociálního fondu na výsledky. Vnitrostátní politiky trhu práce hrají klíčovou roli při předvídání budoucích potřeb, pokud jde o dovednosti, a při využívání Evropského sociálního fondu k lepšímu vyrovnání se se změnou a k zajištění odpovídající odborné přípravy. Program Erasmus+ je také klíčovým nástrojem pro rozvoj nových dovedností díky zahraničním studijním pobytům. Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci poskytuje pomoc pracovníkům, jichž se dotkla rozsáhlá propouštění z práce vyvolaná globalizací nebo hospodářskou krizí.

4. Modernizace průmyslu pro digitální věk

Budoucnost průmyslu spočívá v digitalizaci. Digitální transformace je jádrem probíhající průmyslové revoluce. Pokrok v oblasti technologií, jako jsou data velkého objemu, umělá inteligence a robotika, internet věcí a vysoce výkonné výpočetní techniky, má dopad na samotnou povahu práce a společnost jako celek²⁷. S příchodem digitálních technologií dále vzroste význam prvku služeb v rámci průmyslu. Podpora využívání inteligentních technologií v rámci průmyslových hodnotových řetězců a podpora silného růstu mají tudíž pro růst a konkurenceschopnost Evropy zásadní význam.

Evropa zaujímá vedoucí postavení v řadě výrobních odvětví a její podniky jsou často na prvním místě, pokud jde o digitalizaci a automatizaci v klíčových odvětvích průmyslu²⁸. Úloha Evropy v ekonomice založené na datech a platformové ekonomice je omezená a míra využívání digitálních technologií ze strany malých a středních podniků je nízká²⁹. Pouze pětina podniků v EU je silně digitalizovaných³⁰. Podniky musí samy přispět svým dílem tím, že převezmou počáteční investice v oblasti digitálních technologií, aby poté mohly využít výhod, které nabízí zvýšení produktivity a inovace. Obchodní modely a procesy se mohou změnit; řídicí pracovníci a zaměstnanci si budou možná muset osvojit nové dovednosti; tempo transformace se může zrychlit. S pokračující digitalizací však dojde ke změnám, které mohou znamenat ztrátu konkurenceschopnosti, podílu na trhu a v neposlední řadě i zaměstnanosti, v nejhorším případě pak může být ohrožena existence samotného podniku.

To je důvod, proč je v komplexní strategii o digitalizaci evropského průmyslu³¹ kladen silný důraz na širší digitalizaci průmyslu. Evropská platforma pro vnitrostátní iniciativy v oblasti digitalizace, která byla zahájena v březnu, zavádí evropský rámec pro koordinaci a podporuje

²⁶ COM(2017) 250.

²⁷ Kombinovaný hospodářský dopad automatizace znalostí, práce, robotů a autonomních vozidel do roku 2025 se odhaduje až na 12 bilionů EUR ročně, včetně zvýšení produktivity. Viz COM(2017) 228.

²⁸ Evropa má celosvětově podíl 33 % na trhu v oblasti robotiky, 30 % v oblasti vestavěných systémů, 55 % u polovodičů používaných v automobilovém průmyslu, 20 % u polovodičových zařízení a 20 % u fotonických součástí.

²⁹ Podle studie o digitální připravenosti průmyslu z pera Rolanda Bergera zhruba 60 % velkých průmyslových podniků a více než 90 % malých a středních podniků zaostává v oblasti digitálních inovací.

³⁰ Zpráva o pokroku Evropy v digitální oblasti, SWD(2017) 160.

³¹ COM(2016) 180.

politiky v oblasti digitalizace ve všech členských státech³². Komise uskutečňuje rovněž investice do rozvoje center pro digitální inovace a jiných technologických center s cílem nabídnout evropským podnikům větší koordinaci a lepší podpůrné služby. To pomůže oslovit ty podniky, které se digitální transformace zatím neúčastní.

Digitální průmyslové platformy (např. průmyslový internet a průmyslové datové platformy) pomohou sjednotit různé technologie a aplikace, což usnadní vývoj nových výrobků, procesů a zejména také nových podnikatelských modelů a modelů služeb. Komise vyhláší specializované výzvy na podporu jejich rozvoje v řadě oblastí, jako je automatizace a spolupráce v oblasti výroby, vysoce přesné zemědělství a energetika.

Mnoho dalších iniciativ v rámci strategie pro jednotný digitální trh podporuje digitalizaci průmyslu a modernizaci veřejných služeb, mimo jiné prostřednictvím opatření pro normalizaci v oblasti IKT³³, veřejné správy³⁴, vysokorychlostního připojení (včetně 5G) a internetu věcí. Přezkum strategie v polovině období³⁵ však ukazuje, že Evropa musí jít ještě dál. Komise předloží v rámci tohoto funkčního období řadu dalších ambiciózních iniciativ s cílem zajistit evropskému průmyslu nezbytný jednotný digitální trh. Tyto iniciativy se týkají otázek, jako je rozvoj ekonomiky založené na datech, umělá inteligence a vysoce výkonná výpočetní technika, které mají zásadní význam pro inteligentní průmyslové ekosystémy a aplikace využívající data velkého objemu.

Komplexní balíček o kybernetické bezpečnosti, který byl dnes přijat³⁶, je důležitým příspěvkem k řešení kybernetických hrozeb a znamená další krok na cestě k posílení Evropy v oblasti zabezpečení a ochrany údajů. Zejména iniciativa na zřízení sítě v oblasti kybernetické bezpečnosti spolu s evropským odborným střediskem pro výzkum a kompetence v oblasti kybernetické bezpečnosti podpoří rozvoj průmyslových kapacit. Bude to také dalším podnětem k úsilí EU stát se světovou jedničkou ve vývoji nové generace digitálních technologií. Iniciativa týkající se volného toku dat podpoří evropskou ekonomiku založenou na datech, neboť zajistí lepší a konkurenceschopnější datové služby.

Současný stav digitální infrastruktury a využití vhodných zdrojů spektra jsou rovněž zásadní jak pro rozvoj přelomových digitálních inovací, jako jsou aditivní výroba nebo automatický silniční provoz, tak i pro rozšíření digitalizace do všech částí našich ekonomik a ke všem občanům. EU a její členské státy musí vytvořit správné rámcové podmínky pro rozvoj těchto infrastruktur. S více než 20 miliardami EUR na očekávané financování projektů se Evropský fond pro strategické investice již stal významným hybatelem, pokud jde o investice do digitální infrastruktury. Z programu Horizont 2020, Nástroje pro propojení Evropy a evropských strukturálních a investičních fondů se rovněž vynakládají značné prostředky na investice do klíčových digitálních technologií budoucnosti³⁷.

³² Patnáct členských států již zahájilo vnitrostátní iniciativy a šest iniciativ se připravuje. Cílem je oslovit všechny členské státy do konce tohoto roku.

³³ COM(2016) 176.

³⁴ COM(2016) 179.

³⁵ COM(2017) 228.

³⁶ JOIN(2017) 450; COM(2017) 476, COM(2017) 477, COM(2017) 478, COM(2017) 489, C(2017) 6100; COM(2017) 474.

³⁷ Jako jsou mikroelektronika, fotonika, robotika, cloud computing a umělá inteligence. Program Horizont 2020 předpokládá investice do klíčových digitálních technologií ve výši 3,4 miliardy EUR. Evropský fond pro regionální rozvoj investuje více než 17 miliard EUR do digitalizace průmyslu, veřejné správy, vzdělávání, širokopásmových sítí, digitálního výzkumu a inovací a zavádění digitálních řešení. Ostatní evropské

Připojení nové generace – zejména 5G – je základem, na němž se budou vytvářet budoucí obchodní modely. Autonomní vozidla, internet věcí a bezpočet jiných aplikací, na nichž bude budoucí průmyslová síla jednoduše závislá, nemohou být uskutečněny bez rychlejšího a bezproblémového rychlostního internetu. Úsilí o urychlení přijetí 5G je obrovské, ale rovněž tak potenciální výhody, které mohou přinést evropským podnikům výhodu „prvního tahu“, a tudíž celosvětovou konkurenční výhodu.

5. Navázat na vedoucí pozici Evropy v nízkouhlíkovém a oběhovém hospodářství

EU usiluje o udržitelný rozvoj komplexním způsobem a je hybnou silou při plnění Pařížské dohody, pokud jde o opatření v oblasti klimatu, a Agendy pro udržitelný rozvoj 2030. EU stojí v čele celosvětového přechodu na nízkouhlíkové a oběhové hospodářství. Evropa musí nyní využít toto vedoucí postavení ve všech odvětvích a řešit narůstající celosvětovou hospodářskou soutěž s technologiemi v oblasti ekologicky šetrné výroby a čisté energie.

Transformace našich podniků směrem k udržitelnějším obchodním modelům účinně využívajícím zdroje nejenom pomáhá chránit životní prostředí, ale rovněž poskytuje konkurenční výhodu díky značným úsporám nákladů³⁸. Může vést k vytvoření nových pracovních míst a příležitostí jak pro pracovníky, tak pro podnikatele. V prosinci 2017 Komise předložila nový soubor opatření týkajících se oběhového hospodářství. Jedním z nich je strategie pro přechod k oběhovému hospodářství v oblasti plastů v Evropě, mimo jiné prostřednictvím podpory inovací a investic. Intenzivnější rozvoj biohospodářství může EU také napomoci k rychlejšímu pokroku v přechodu na oběhové a nízkouhlíkové hospodářství a zvýšit produkci obnovitelných biologických zdrojů a jejich přeměnu na výrobky z biologického materiálu a bioenergie. Vzhledem k tomu, že podniky z EU se stále více začleňují do globálních dodavatelských řetězců, nelze přechod na oběhové hospodářství provádět izolovaně. Vzhledem ke strategickému významu surovin pro zpracovatelský průmysl EU³⁹ provádí Komise širokou škálu opatření v rámci iniciativy EU v oblasti surovin a bude i nadále pomáhat při zajištění jejich bezpečných, udržitelných a cenově dostupných dodávek. Určité suroviny jsou obzvláště důležité, neboť mají velký hospodářský význam a jejich dodávky jsou spojeny s vysokým rizikem. Současně s touto strategií Komise předkládá revidovaný seznam klíčových surovin pro EU⁴⁰.

Komise již předložila většinu legislativních návrhů na provedení rámcové strategie pro energetickou unii a Pařížské dohody a nyní se zaměřuje na konkrétní opatření, která mají urychlit jejich provádění. Pařížská dohoda sice znamená změnu v celosvětovém měřítku, úsilí na vnitrostátní úrovni se však v jednotlivých zemích liší. Pokud budou přetrvávat nerovné podmínky, budou ohroženým odvětvím bezplatně přidělovány povolenky v rámci systému EU pro obchodování s emisemi (ETS). Politika EU v oblasti klimatu rovněž disponuje nástroji

strukturální a investiční fondy investují další 4 miliardy EUR na rozvoj širokopásmového připojení a elektronických dovedností na venkově.

³⁸ Od roku 2000, zejména v důsledku evropských iniciativ a právních předpisů, snížil evropský průmysl svou energetickou náročnost dvakrát rychleji než USA. Vzhledem k tomu, že energie je v Evropě významným nákladovým faktorem, vedl tento fakt ke zlepšení konkurenceschopnosti EU. Zároveň s tím se zlepšila konkurenceschopnost průmyslu zvýšením energetické účinnosti průmyslových procesů a provozu zařízení. Požadavky na ekodesign stanovené pro přípravky používaných v průmyslových procesech a pro zařízení snižují v průmyslu spotřebu energie a náklady na energii.

³⁹ Podle střediska VDI pro účinné využívání zdrojů (VDI ZRE) jsou ve zpracovatelském průmyslu materiály hlavním nákladovým faktorem (44 %, ve srovnání s 18 % v případě práce, 3 % u daní a 2 % u energií).

⁴⁰ COM(2017) 490.

přímé podpory nízkouhlíkových inovací v průmyslu⁴¹. V programu NER300 bylo z rezervy pro nové účastníky na trhu vyčleněno 2,1 miliardy EUR na 39 vysoce inovativních projektů. Pro období po roce 2020 by měly být povolenky systému obchodování s emisemi vyhrazeny pro vytvoření inovačního fondu na podporu rozsáhlých demonstračních projektů v oblasti vysoce inovativních nízkouhlíkových technologií pro energeticky náročná odvětví, obnovitelné zdroje energie a zachycování a ukládání uhlíku. Modernizační fond podpoří modernizaci odvětví energetiky v deseti členských státech s nižšími příjmy.

V balíčku předpisů v oblasti čisté energie⁴² přijatém v listopadu minulého roku Komise navrhla nový rámec s cílem zrychlit, změnit a konsolidovat transformaci energetiky v hospodářství EU a zároveň zajistit vedoucí postavení EU a konkurenceschopnost jejího hospodářství. Balíček povede k větší hospodářské soutěži na maloobchodním trhu s elektřinou a otevře jej pro vstup nových služeb a obchodních modelů. Stanoví také rámec, který umožní podpořit přechod na nízkouhlíkové a oběhové hospodářství prostřednictvím konkrétních a krátkodobých opatření s cílem pomoci průmyslu, regionům, městům, pracujícím i občanům EU dosáhnout hmatatelných výsledků. K urychlení tržního využití inovací v celosvětovém měřítku bude EU spolu se severskými zeměmi v roce 2018 hostit světové setkání na nejvyšší úrovni („Misi inovací“ a ministerské fórum o čisté energii) s přísliby od mezinárodních partnerů zastupujících 85–90 % celosvětových investic v oblasti čisté energie.

Silný důraz je třeba klást také na nízkoemisní mobilitu. V návaznosti na strategii pro nízkoemisní mobilitu z roku 2016 a balíček týkající se mobility z jara 2017⁴³ představí Komise na podzim nové návrhy přispívající ke splnění tohoto cíle, včetně návrhů, jak po letech 2020–2021 zpřísnit normy oxidu uhličitého pro automobily a dodávky, a akční plán pro zavádění infrastruktury pro alternativní paliva na podporu rozmístění páteřní dobíjecí infrastruktury.

Aby EU zůstala v této oblasti konkurenceschopnou, bude muset doplnit chybějící spojení v příslušných hodnotových řetězcích. Z tohoto důvodu mají strategický význam investice do baterií. Za účelem zahájení iniciativy průmyslu pro úplný hodnotový řetězec baterií v EU, a to jak pro mobilní, tak stacionární aplikace, bude Komise pořádat setkání zúčastněných stran⁴⁴ s cílem pomoci optimalizovat možné veřejné intervence. Poté bude v první polovině roku 2018 následovat návrh norem pro oxid uhličitý rovněž pro nákladní automobily, autobusy a autokary (těžká nákladní vozidla).

➤ *Moderní a konkurenceschopný automobilový průmysl, který ve stále větší míře umí využívat automatizace, digitalizace a zajistit co nejmenší vliv vozidel na životní prostředí, má zásadní význam pro hospodářství EU. Cílem je jednak zajistit, aby se v Evropě vyvíjela a produkovala zařízení, vozidla a řešení nabízející co nejnížší emise a možnosti propojené mobility, a jednak aby v Evropě fungovala ta nejmodernější infrastruktura na jejich podporu. Za tímto účelem bude muset evropský automobilový průmysl projít*

⁴¹ V programu NER300 bylo z rezervy pro nové účastníky na trhu vyčleněno 2,1 miliardy EUR na 39 vysoce inovativních projektů. Pro období po roce 2020 by měly být povolenky systému obchodování s emisemi vyhrazeny pro vytvoření inovačního fondu na podporu rozsáhlého předvádění vysoce inovativních nízkouhlíkových technologií pro energeticky náročná odvětví, obnovitelné zdroje energie a zachycování a ukládání uhlíku. Modernizační fond podpoří modernizaci odvětví energetiky v deseti členských státech s nižšími příjmy.

⁴² COM(2016) 860.

⁴³ COM(2016) 501; COM(2017) 283.

⁴⁴ Mimo jiné také průmyslové fórum pro čistou energii podpoří průmysl, aby využíval nové možnosti růstu v oblasti obnovitelných zdrojů energie a stavebnictví.

rychlou a hlubokou přeměnou, aby zůstal konkurenceschopný a prosperoval na celosvětovém trhu. Problémy, které odhalila aféra „Dieselgate“, jsou rovněž příležitostí: K obnovení důvěry musí automobilový průmysl EU uznat význam přechodu na udržitelnější technologie a nové obchodní modely. Po celé Evropě se zavádějí elektrické dobíjecí stanice a při modernizaci evropských kapacit v bateriových technologiích veřejné orgány a soukromý sektor spojily své síly. Evropský automobilový průmysl musí na tyto výzvy reagovat a zintenzivnit a urychlit přechod na elektrické a jiné nízkouhlíkové technologie. Využije-li Evropa této příležitosti, bude to znamenat, že zajistí udržitelná pracovní místa a lepší životní podmínky pro své regiony a komunity.

Komise v rámci unie kapitálových trhů pokračuje v práci na rozvoji strategie pro udržitelné finance, aby soukromý kapitál snadněji nacházel cestu k udržitelnějším investicím. Umět lépe rozlišovat mezi udržitelnými a ostatními investicemi bude mít klíčový význam pro integraci širších rizik a výnosů do dlouhodobých investičních rozhodnutí, jakož i pro zvýšení důvěry v provádění, zpřístupňování a označování projektů.

6. Investování do průmyslu budoucnosti

Investice z EU i jiných zdrojů jak do infrastruktury, tak do nových technologií jsou základním předpokladem pro to, aby náš průmysl průmyslovou transformaci zvládl. Zatímco se celkový objem investic postupně zvyšuje, investice do inovací a dalších nehmotných aktiv zůstávají nižší než u řady konkurentů. Evropa musí podporovat větší kapitálové investice, usnadnit využití slibných inovací a vytvořit příznivé prostředí pro zvýšení dynamických malých a středních podniků.

V rámci uskutečňování „Junckerova plánu“ (Investiční plán pro Evropu), který byl zahájen v listopadu 2014, byl vytvořen Evropský fond pro strategické investice, který má podporovat strategické projekty na celém kontinentu, a tím přispět k překlenutí investiční mezery. Doposud se v jeho rámci podařilo mobilizovat významné soukromé investice do digitální infrastruktury, energetiky, výzkumu, dopravy, rozvoje a inovačních projektů, a zajistit tak hospodářství významný objem financí a takto podpořit nedávné oživení investic. Skupina Evropské investiční banky rovněž vyvinula kapitálové investice, které jsou zvláště důležité pro inovativní podniky v jejich počáteční fázi.

➤ *Do července roku 2017 byly u 572 operací s podporou Evropského fondu pro strategické investice schváleny investice v celkové hodnotě 225,3 miliardy EUR (72 % celkového cíle 315 miliard EUR do poloviny roku 2018). Tyto operace se týkají všech členských států a jejich příjemcem by mělo být více než 445 000 malých a středních podniků a společností se střední tržní kapitalizací, pro které je celkem vyčleněno více než 30 % celkového objemu.*

Návrh Komise na revizi a rozšíření Evropského fondu pro strategické investice (EFSI 2.0) předpokládá, že 40% zvýšení schopnosti EFSI nést riziko bude zaměřeno na zlepšení přístupu k financování pro malé a střední podniky a Evropská investiční banka rozšíří svůj podíl financování pro společnosti se střední tržní kapitalizací. Zároveň Komise návrh souhrnného nařízení zjednoduší možnosti kombinace EFSI s prostředky z evropských strukturálních

a investičních fondů s cílem dosáhnout většího dopadu, včetně pokud jde o investiční platformy⁴⁵.

Aby se v Evropě podařilo zajistit vysoce konkurenceschopné výrobní odvětví, je nezbytné, aby úspěšná strategie stavěla na silných stránkách Evropy a na aktivech ve strategických hodnotových řetězcích v oblasti nových technologií a uměla je stabilizovat. K tomu je často zapotřebí společné a dobře koordinované úsilí a investice ze strany veřejných orgánů a průmyslu z několika členských států. Sdělení Komise týkající se významných projektů společného evropského zájmu (IPCEI) je koncipováno pro takovéto strategické projekty⁴⁶. Příklady hodnotových řetězců, které mají strategický význam pro Evropu, jsou skladování energie a také elektronické čipy. Pokud jich členské státy využijí, mohou sehrát důležitou úlohu při podpoře politik a opatření v oblastech, jež jsou klíčové pro hospodářský růst. V zájmu dosažení aktivnějšího přístupu členských států a zástupců průmyslu, pokud jde o významné projekty společného evropského zájmu, Komise zřídí strategické fórum za účasti klíčových zainteresovaných stran, aby bylo možné určit klíčové hodnotové řetězce a investiční projekty a monitorovat míru dosaženého pokroku.

Významný pokrok představuje rovněž unie kapitálových trhů a iniciativa pro startupy v rámci strategie pro jednotný trh usilující o usnadnění přístupu k finančním prostředkům během první fáze vývoje evropských inovativních podniků. Díky lepšímu přístupu k alternativním zdrojům financování usnadňuje unie kapitálových trhů provádění investic podnikům ve všech oblastech. Pravidla pro evropské fondy rizikového kapitálu byla upravena tak, že z nich lze financovat širší spektrum podniků, a změna nařízení o prospektu zase malým a středním podnikům usnadňuje získávat finanční prostředky. Celoevropský fond fondů rizikového kapitálu byl vytvořen s cílem řešit poptávku po větších investicích rizikového kapitálu po překonání počáteční fáze podnikání.

Komise nyní posoudí, jak by právní předpisy EU mohly zajistit přiměřenější právní prostředí na podporu kótování malých a středních podniků na veřejných trzích. Další iniciativy se budou týkat také finančních technologií (FinTech), zejména podpory inovativních nástrojů financování, jako je skupinové financování (crowdfunding), a přezkoumání možností vypracování evropských zajištěných cenných papírů jako nástroje pro malé a střední podniky a úvěrů na infrastrukturu⁴⁷. Jako další krok k řešení nedostatků ve financování přechodu od inovace k jejímu uvedení na trh Komise prozkoumá zřízení evropského akčního plánu pro rizikový kapitál s cílem umožnit fondům rizikového kapitálu zvýšit jejich investiční kapacitu.

Některá odvětví se setkávají s většími překážkami v přístupu k financování než jiná, což je dáno rozdíly v rizikových profilech, rozsahu a zaměření jejich činnosti. Komise přijímá opatření v odvětvích, jako je vesmírný průmysl a obrana, aby různé části dodavatelského

⁴⁵ Jako je účelový fond v případě Nord-Pas-de-Calais sdružující Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský fond pro strategické investice a soukromé subjekty: <http://www.eib.org/infocentre/press/releases/all/2015/2015-237-nord-pas-de-calais-15-meur-dans-un-fonds-dinvestissement-dedie-a-la-troisieme-revolution-industrielle.htm>.

⁴⁶ EU má pravidla státní podpory (Úř. věst. C 188 ze dne 20. června 2014), která jsou koncipována tak, aby členské státy byly motivovány k tomu, aby své veřejné finance směřovaly do takových integrovaných projektů, které mají jasné vedlejší účinky na širší část Unie, např. na klíčové základní technologie: Klíčové základní technologie jsou náročné na znalosti a spojené s vysokou intenzitou výzkumu a vývoje, rychlými inovačními cykly, vysokými kapitálovými náklady a vysoce kvalifikovanými pracovními místy – COM/2012/0341.

⁴⁷ Pro úplnější přehled viz hodnocení akčního plánu unie kapitálových trhů v polovině období, COM(2017) 292.

řetězce mohly využít nové příležitosti. Zřízením Evropského obranného fondu získala Komise klíčový nástroj k budování budoucího evropského obranného průmyslu.

➤ *Evropský obranný akční plán⁴⁸ stanoví konkrétní opatření na podporu efektivnějšího vydávání prostředků na obranu určených na vybudování společných schopností a na posílení konkurenceschopné a inovativní průmyslové základny. K tomu došlo zejména zřízením Evropského obranného fondu a posílením otevřeného a konkurenčního obranného trhu v Evropě. Evropský obranný fond již od svého zřízení začal přinášet první výsledky⁴⁹, zejména pokud jde o provádění přípravné akce zaměřené na obranný výzkum a nedávný návrh Programu rozvoje evropského obranného průmyslu. Spolu s příspěvky členských států na financování společných rozvojových projektů by mohl tento fond generovat celkové investice do obranného výzkumu a rozvoje schopností ve výši 5,5 miliardy EUR ročně.*

Zlepšení rámcových podmínek pro investice, včetně předvídatelnosti právního rámce, spravedlivé hospodářské soutěže a právního státu, musí zůstat klíčovými tématy spolupráce Komise s členskými státy na provádění reformy v rámci evropského semestru v rámci třetího pilíře investičního plánu pro Evropu. Větší úsilí, pokud jde o fiskální prostor, by měly vnitrostátní a regionální orgány vynaložit na podporu kvalitních investic a na odstranění nedostatku investic, který se naakumuloval od začátku krize.

Finanční prostředky EU a členských států by měly být využívány jako pobídky k vytváření přidané hodnoty v hospodářství, aniž by ohrožily rozvoj dynamického soukromého trhu s financováním projektů. Unie zajišťuje, aby státní podpora byla pro podniky patřičnou pobídkou k investicím do výzkumu a vývoje (včetně ambice poskytovat srovnatelnou podporu, jako na podobné projekty nabízejí konkurenti se sídlem mimo EU), jakož i do dalších opatření ke zvýšení konkurenceschopnosti, a aby vybrané podniky nezískávaly hospodářské výhody, které mají nepříznivý vliv na hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy.

7. Podpora průmyslové inovace v praxi

Evropa má vynikající výzkumné výsledky v mnoha technologických oblastech, které přímo či nepřímo přispívají k rozvoji inteligentního, inovativního a udržitelného průmyslu. Musíme zvýšit naše šance tím, že výzkum zaměříme na průlomové inovace, které vytvoří nové trhy, jež se stanou hnací silou zaměstnanosti a růstu. V současné době se příliš malému počtu inovativních podniků podaří nastartovat růst tak, aby se staly významnými zaměstnavateli a získaly vedoucí postavení na trhu. Je nutné dále zlepšovat příznivé prostředí v Evropě s cílem zajistit, aby zde vyvíjené radikální inovace, které jsou spojeny s riziky, vytvořily nové trhy a zajistily vedoucí postavení průmyslu v Evropě spíše než mimo ni. Je také třeba přijmout opatření za účelem rychlejšího a lepšího využití technologií, zejména u malých a středních podniků a tradičních průmyslových odvětví.

Rychle rostoucí podniky a startupy, z nichž se stanou větší firmy, vytvářejí více pracovních míst než ostatní podniky a jsou zdrojem inovace a síly našeho hospodářství. Evropa nemá problém, pokud jde o to začít s podnikáním⁵⁰, ale jen velmi málo evropských startupů je

⁴⁸ COM(2016) 950.

⁴⁹ COM(2017) 295.

⁵⁰ Podle Eurostatu bylo v EU v roce 2014 vytvořeno 2,6 milionu nových podniků, které vytvořily téměř 4 miliony nových pracovních míst.

schopno přežít a růst v dlouhodobém horizontu. Jsou to rychle rostoucí podniky schopné stát se velkými společnostmi, kdo vytváří trvalá pracovní místa, dlouhodobý hospodářský růst a podporuje dlouhodobé inovace. To je důvod, proč Komise v iniciativě pro začínající a rychle se rozvíjející podniky⁵¹ předložila soubor opatření, která usnadní zakládání podniků a jejich rychlý rozvoj.

Naše startupy a dynamické malé a střední podniky potřebují přístup k rizikovému kapitálu, jakož i příznivé podnikatelské prostředí, aby mohly vytvářet inovace a generovat růst v celé Evropě. Potřebují pomoc, aby v rámci svých regionů i na nadregionální úrovni našly kvalifikované lidi, technologická centra a podpůrné organizace přispívající k rychlejšímu šíření znalostí a integraci do globálních hodnotových řetězců. Evropský inovační a technologický institut sdružuje přední podniky, univerzity a výzkumné laboratoře za účelem posílení inovační schopnosti Evropy. Komise rovněž podporuje dialog o excelenci v klastrové politice⁵² a podniká kroky k snadnějšímu propojení kreativity, designu a netechnologických inovací s nejmodernějšími technologiemi s cílem vytvářet nové produkty, nové průmyslové hodnotové řetězce a oživit tradiční průmyslová odvětví⁵³.

Je třeba dosáhnout pokroku na všech úrovních k zajištění toho, aby náš regulační rámec poskytoval nezbytnou pružnost umožňující rozvoj inovací. Musíme se naučit dívat se na věci z perspektivy inovátorů, jejichž hlas je často méně slyšet než hlas zavedených aktérů. Za tímto účelem bude Komise prostřednictvím svého programu zlepšování právní úpravy uplatňovat zásadu inovací. Zásada inovací znamená zohlednění vlivu na výzkum a inovace v rámci procesu vypracovávání a přezkumu právní úpravy ve všech oblastech politiky, mimo jiné proto, aby se zajistilo, že právní předpisy EU usnadní podnikům vstup na trhy.

Naše politika hospodářské soutěže je důležitou hnací silou pobízející podniky k inovacím a investicím. Existuje silná vazba mezi mírou hospodářské soutěže a vyšší produktivitou, která poté zajišťuje dlouhodobý udržitelný hospodářský růst. Politika hospodářské soutěže zajišťuje, že podniky mohou čerpat své vstupy za optimálních podmínek a nabízet své výrobky na trzích za konkurenčních podmínek, což obecně přispívá k lepšímu využití zdrojů společnosti. Nedávný návrh Komise na posílení postavení vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž má dále zlepšit účinné prosazování právních předpisů na všech úrovních, vzhledem k tomu, že to jsou vnitrostátní orgány, které přijímají přibližně 85 % všech rozhodnutí, kterými se provádí antimonopolní pravidla EU.

Komise se rovněž velmi důrazně zasazuje za daňovou spravedlnost a zjednodušení daní⁵⁴. Nedávno obnovený společný konsolidovaný základ daně z příjmů právnických osob skýtá

⁵¹ COM(2016) 733.

⁵² V roce 2018 Komise vytvoří skupinu odborníků na vysoké úrovni pro klustry, která bude mít za úkol poskytovat doporučení pro lepší využívání klastrů jako strategického nástroje průmyslové politiky. Skupinu v její činnosti podpoří Evropské fórum pro klastrovou politiku v rámci Evropského střediska pro sledování klastrů a průmyslových změn, jak bylo oznámeno ve sdělení o inteligentní specializaci.

⁵³ Komise prostřednictvím programu COSME, programu Kreativní Evropa a z jeho prostředků na Záruční nástroj pro kulturní a kreativní odvětví, Evropského fondu pro strategické investice a strukturálních fondů podporuje vytváření inkubačních sítí pro kreativně orientované inovace a partnerství (mezi kreativními lidmi, tradičním výrobním odvětvím, informačními technologiemi a vědeckou komunitou). Komise přijme opatření k posílení vazeb a soudržnosti mezi těmito jednotlivými nástroji.

⁵⁴ Komise navrhla řadu opatření k boji proti agresivnímu daňovému plánování. Patří sem nová pravidla týkající se transparentnosti pro zprostředkovatele, kteří vyvíjejí a propagují systémy daňového plánování. Kromě toho mají členské státy nyní povinnost automaticky vyměňovat velké množství informací o příjmu a kapitálu vlastněném fyzickými a právnickými osobami v zahraničí.

navíc důležité pobídky pro podniky k inovacím a expanzi. Pokud jde o daň z přidané hodnoty, což je oblast, která se mezi oblastmi právních předpisů soustavně řadí mezi jednu z těch, které podniky nejvíce zatěžují⁵⁵, Komise ještě v tomto roce předloží návrhy ke zjednodušení povinností pro podniky a stanoví cestu k vytvoření jednotné oblasti DPH v EU.

Pokud jde o vlastní finanční podporu Unie pro inovace, pracovní program na období let 2018–2020 v rámci programu Horizont 2020 podporuje pilotní projekt Evropské rady pro inovace rozpočtem ve výši více než 2,6 miliardy EUR na efektivnější podporu projektů zaměřených na inovace vedoucí k vytvoření nových trhů. Kromě toho je v prioritních oblastech⁵⁶ vyčleněna částka 2,2 miliardy EUR na urychlení inovací v oblasti čisté energie. Hlavní cílové skupiny tvoří inovátoři a podniky s vysokým potenciálem rozvoje, jakož i podniky, které nemohou dosáhnout na dostatečné soukromé investice. Cílem pilotního projektu Evropské rady pro inovace je vytvoření nového standardu excelence pro velmi slibné, ale také potenciálně rizikové inovace, což pomůže soustředit podporu na úrovni EU.

Musíme rovněž zajistit vedoucí postavení průmyslu v oblasti strategických technologií v budoucnu. Skupina na vysoké úrovni pro klíčové základní technologie přezkoumá klíčové základní technologie a nejlepší možné způsoby, jak maximalizovat jejich průmyslové využití⁵⁷.

8. Mezinárodní rozměr

Otevřený obchod založený na pravidlech je významnou součástí našeho úsilí o využití globalizace. EU využívá při dvoustranných a mnohostranných obchodních jednáních své váhy na podporu rovných podmínek na celosvětové úrovni, neboť ty jsou důležitější než kdykoli předtím. Obchodní dohody, které EU uzavírá, vytváří ekonomické příležitosti a pracovní místa pro Evropany⁵⁸. Malé podniky stejně jako ty velké využívají obchodní dohody k tomu, aby se výhody globalizace vrátily zpět domů⁵⁹. Otevřený obchod však musí být spravedlivý a udržitelný. Posílit nástroje na ochranu obchodu a nový podpůrný rámec pro přezkum přímých zahraničních investic, které by mohly představovat hrozbu pro bezpečnost nebo veřejný pořádek, pomohou zajistit, aby Evropa fungovala na celosvětové úrovni za rovných podmínek.

EU má ambiciózní obchodní program, který čítá řadu probíhajících či nedávno uzavřených jednání. Zejména dohoda mezi EU a Kanadou, která se prozatímně provádí ode dne 21. září 2017, odstraní 99 % cel, překážky obchodu se službami, a podnikům z EU poskytne lepší přístup na kanadský trh veřejných zakázek, než má kterýkoli jiný z obchodních partnerů Kanady. EU a Japonsko – druhá a čtvrtá největší světová ekonomika, které dohromady

⁵⁵ Viz COM(2013) 122.

⁵⁶ Dekarbonizace budov, obnovitelné zdroje energie, skladování energie, elektromobilita a městské dopravní systémy.

⁵⁷ Koncepce klíčové základní technologie se používá ve velké míře při tvorbě politik a programů financování v rámci stávajícího víceletého finančního rámce. S ohledem na dalekosáhlé a rychlé změny průmyslového a technologického prostředí skupina přezkoumá seznam identifikovaných technologií, zajistí poradenství, jak maximalizovat jejich průmyslové využití, jakož i jejich přínos pro evropské hospodářství, společnost a občany.

⁵⁸ 31 milionů pracovních míst v EU je závislých na vývozu do zbytku světa.

⁵⁹ EU prostřednictvím strategie pro přístup na trh posiluje v této souvislosti monitorování a provádění obchodních dohod. Viz např. zpráva o překážkách obchodu a investic (COM(2017) 338), která ukazuje, že v roce 2016 bylo odstraněno celkem 20 stávajících překážek obchodu (včetně několika dlouholetých) v několika odvětvích ve dvanácti různých zemích světa, což přineslo další významné příležitosti k vývozu.

představují 22 % světového obchodu – v červenci tohoto roku dosáhly politického konsensu o ambiciózní dohodě, čímž vyslaly jasný signál v době zesilujících protekcionistických tendencí jinde ve světě.

Nástroje EU na ochranu obchodu pomáhají podnikům z EU zajistit spravedlivou hospodářskou soutěž a Komise plně využívá stávajících prostředků k reakci na nekalé obchodní praktiky. Po přijetí spoluzákonodárci dva návrhy Komise týkající se modernizace nástrojů na ochranu obchodu⁶⁰ a nové metodiky výpočtu antidumpingových opatření⁶¹ dokonce tyto nástroje řešení významných narušení trhu ještě zefektivní.

V oblasti zadávání veřejných zakázek uplatňuje mnoho hlavních obchodních partnerů EU i nadále restriktivní praktiky, které diskriminují evropské podniky a nezajišťují recipocitu, pokud jde o přístup na trh. Komise proto vyzývá k urychlenému přijetí revidovaného návrhu na vytvoření mezinárodního nástroje pro veřejné zakázky, který by podporoval otevřený a vzájemný přístup na trhy veřejných zakázek po celém světě.

Pravidla EU se musí rovněž přizpůsobit rostoucím výzvám celosvětové hospodářské soutěže, jako jsou obavy, že kontrolu nad evropskými podniky disponujícími klíčovými technologiemi přebírají ze strategických důvodů zahraniční investoři, zejména státem vlastněné podniky. Komise proto dnes navrhuje rámec umožňující členským státům, aby přezkoumaly přímé zahraniční investice, jež by mohly představovat hrozbu pro bezpečnost nebo veřejný pořádek, jakož i mechanismus spolupráce a rámec pro přezkum na úrovni EU⁶². Stejně jako toto sdělení je tento podpůrný rámec důležitým prvkem pro vypracování diskusního dokumentu Komise o využití potenciálu globalizace.

9. Partnerství s členskými státy, regiony, městy a soukromým sektorem

EU sice zlepšuje rámcové podmínky pro tvorbu pracovních míst, růst a inovace, ale většina nástrojů na pomoc a podporu konkurenceschopnosti průmyslu existuje na vnitrostátní a regionální úrovni. Snahy o posílení evropského průmyslu na úrovni EU tedy musí doplňovat snahy o vnitrostátní reformy, přičemž musí být zohledněny konkrétní vnitrostátní a regionální rozdíly.

Komise bude i nadále spolupracovat s členskými státy v rámci evropského semestru s cílem zajistit vše nezbytné pro konkurenceschopnost průmyslu, jako je zejména zlepšení rámcových podmínek pro investice, přidělování zdrojů, které by zvýšilo produktivitu, a zlepšení obchodního prostředí. Reformy trhů s výrobky a službami by měly usnadnit bezproblémovou mobilitu a integraci hodnotového řetězce přes hranice zemí i odvětví. Trhy práce a sociální systémy se neobejdou bez neustálých reforem, aby sloužily našim občanům a podporovaly inovace a procesy adaptace tím, že jim zajistí bezpečnost a podporu a umožní jim riskovat, účastnit se vzdělávání, odborné přípravy a celoživotního učení, získávat kvalifikaci, kterou potřebují, a přizpůsobit se měnícím se úkolům, profesním vzorcům a podobám pracovního života.

Nový Program na podporu strukturálních reforem umožní praktickou pomoc při provádění strukturálních reforem v rámci evropského semestru, přičemž členské státy a regiony mohou při provádění konkrétních reforem svých systémů výzkumu a inovací rovněž využít nástroj

⁶⁰ COM(2013) 191, COM(2013) 192.

⁶¹ COM(2016) 721.

⁶² COM(2017) 494, COM(2017) 487.

na podporu politiky v rámci programu Horizont 2020 a platformu pro inteligentní specializaci. Komise v členských státech jmenuje „zvláštní vyslance pro investice“, kteří budou sloužit jako kontaktní místo pro vnitrostátní a regionální orgány, předkladatele projektů, investory a občanskou společnost, pokud jde o otázky spojené s prováděním investic.

Komise zahájí pilotní akci s cílem poskytnout cílenou podporu zaměřenou na společné řešení specifických problémů regionů, které prochází vážnou krizí nebo kterým hrozí úpadek. V úzké spolupráci s členskými státy a regionálními a místními orgány se tato iniciativa bude snažit překonat překážky růstu nápomocí při transformaci a diverzifikaci regionálních ekonomik, tak aby v nich vznikla nová, udržitelná a do budoucnosti otevřená hospodářská odvětví.

V obecnější rovině EU hraje důležitou úlohu při podpoře regionů a obcí, aby řešily výzvy a učily se od sebe navzájem, spíše než uplatňovaly jedno univerzální řešení pro všechny. Členským státům a regionům poskytuje prostředky sloužící potřebám jejich specifické transformace prostřednictvím inteligentní specializace. Nedávné sdělení o posilování inovací v evropských regionech⁶³ upozorňuje na způsoby, jak maximalizovat potenciál Evropy za pomoci inteligentní specializace v oblasti spolupráce mezi unijní, vnitrostátní a regionální úrovní, například v rámci platformy pro modernizaci průmyslu⁶⁴.

K usnadnění hlubší strategické meziregionální spolupráce v rámci průmyslových hodnotových řetězců je zapotřebí přijmout další opatření. Musíme posílit schopnosti místních komunit vypořádat se a přizpůsobit se sociálním a hospodářským změnám. Zkušenosti sociálních podnikatelů a inovátorů ukazují, jak budovat sociální odolnost v rámci komunit tím, že se budou řešit konkrétní společenské potřeby a současně vytvářet hospodářské činnosti a zaměstnanost. Sociální odpovědnost podniků je rovněž důležitá pro dosažení udržitelnosti, přičemž pomáhá zlepšit konkurenceschopnost a inovativnost podniků s ohledem na měnící se preference spotřebitelů.

Intenzivní dialog mezi průmyslem, odbory a dalšími zúčastněnými stranami pomáhá předjímat změny a přizpůsobovat se budoucím potřebám. První Den evropského průmyslu, který se konal v únoru 2017, byl zahájením komplexního dialogu se všemi zúčastněnými stranami. Na toto úsilí navážeme s cílem vytvořit otevřené a inkluzivní fórum na podporu spolupráce a sledování pokroku při provádění strategie průmyslové politiky EU. Tento proces bude rovněž čerpat z úvah stávajících skupin navázaných na iniciativy EU v oblasti průmyslové politiky⁶⁵. Například Den evropského průmyslu se v roce 2018 mimo jiné zaměří na diskuse o budoucích technologiích na základě činnosti skupiny na vysoké úrovni pro klíčové základní technologie⁶⁶ a přispěje k programu strategického fóra pro významné projekty společného evropského zájmu.

10. Závěry

⁶³ COM(2017) 376.

⁶⁴ Komise zahájí mimo jiné pilotní akci s cílem poskytnout cílenou podporu usilující o společné řešení specifických problémů regionů, které prochází vážnou krizí nebo kterým hrozí úpadek. V úzké spolupráci s členskými státy a regionálními a místními orgány se tato iniciativa bude snažit překonat překážky růstu nápomocí při transformaci a diverzifikaci regionálních ekonomik, tak aby v nich vznikla nová, udržitelná a do budoucnosti otevřená hospodářská odvětví.

⁶⁵ Mimo jiné například evropská platforma národních iniciativ v oblasti digitalizace průmyslu.

⁶⁶ Odborná skupina Komise: „Horizont 2020 Strategická skupina na vysoké úrovni pro průmyslové technologie“.

Existuje velká míra shody mezi členskými státy, evropskými orgány a příslušnými zúčastněnými stranami, včetně hlavních kapitánů evropského průmyslu, pokud jde o nutnost spojit síly a vytvořit komplexní a ucelenou strategii pro konkurenceschopnost průmyslu a hlavní prvky, které by tato strategie měla zahrnovat.

Toto sdělení shrnuje hlavní směr a priority této komplexní strategie průmyslové politiky. Tato strategie umožní jednotlivým odvětvím vytvářet pracovní místa a růst, zasazuje se za regiony a pracovníky nejvíce postižené průmyslovou změnou a posiluje a chrání vůdčí roli a konkurenceschopnost Evropy a její špičkové technologie. Představuje důležitý referenční bod a umožní vytvořit ucelenější přístup, pokud jde o způsob navrhování, vytváření a provádění našich politik, předpisů a finančních programů.

Ačkoli byly podniknuty důležité kroky, je nutné učinit ještě mnohem více, aby se tato strategie mohla uplatnit v celém svém rozsahu a průmysl a naši občané ve všech regionech EU dostali šanci využít budoucích příležitostí. Odpovědnost za tento úkol je odpovědností sdílenou, která závisí na úsilí, spolupráci a zapojení orgánů EU, vnitrostátních a regionálních aktérů a závisí především na aktivní roli průmyslu samotného.

Sledování pokroku této strategie průmyslové politiky a stanovení dalších opatření potřebných na všech úrovních (mezinárodní, unijní, vnitrostátní, regionální a místní) se neobejde bez otevřeného, inkluzivního a společného fóra pro dialog. Všechny příslušné zúčastněné strany by měly mít možnost se na tomto procesu podílet.

Komise bude za účasti všech příslušných zúčastněných stran před jarním zasedáním Evropské rady pořádat každoročně Den průmyslu s cílem jednak zajistit, aby naše politiky na evropské, vnitrostátní, regionální a místní úrovni spolupracovaly takovým způsobem, aby evropský průmysl mohl vytvářet pracovní místa, růst a inovace v Evropě, a jednak upozorňovat na vznikající průmyslové, společenské a environmentální trendy, které mohou vyžadovat politickou reakci.

Komise předloží závěry této akce u kulatého stolu zástupců průmyslu na vysoké úrovni, jež má být zřízen v roce 2018 spolu se zástupci vnitrostátních, regionálních a místních orgánů, jednotlivých průmyslových odvětví, sociálních partnerů a občanské společnosti. Kulatý stůl zástupců průmyslu na vysoké úrovni poskytne zpětnou vazbu k iniciativám a opatřením Komise a bude jí poskytovat poradenství ohledně provádění průmyslové politiky na různých úrovních.

Den evropského průmyslu a kulatý stůl zástupců průmyslu na vysoké úrovni budou hrát důležitou úlohu při zajištění toho, aby se cíle v oblasti konkurenceschopnosti průmyslu rozhodným způsobem odrazily v rámci politik na všech úrovních. V zájmu vytvoření potřebného podnětu bude Komise i nadále úzce spolupracovat s Evropským parlamentem a vítá skutečnost, že Evropská rada bude pravidelně vyhodnocovat pokrok, kterého se v této oblasti podařilo dosáhnout.